

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “ลักษณะทางพุทธศาสนา กับ ภาวะสุขภาพจิตของผู้สูงอายุในครอบครัวที่ได้รับผลกระทบจากเอชไอวี/เอดส์” ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะประชากรผู้สูงอายุในครอบครัวที่ได้รับผลกระทบจาก เอชไอวี/เอดส์
- ตอนที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนลักษณะทางพุทธศาสนา และ คะแนนภาวะสุขภาพจิต โดยจำแนกออกตามลักษณะประชากร
- ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรลักษณะประชากรผู้สูงอายุในครอบครัวที่ได้รับผลกระทบจาก เอชไอวี/เอดส์ กับภาวะสุขภาพจิต
- ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางพุทธศาสนา กับภาวะสุขภาพจิตของผู้สูงอายุในครอบครัวที่ได้รับผลกระทบจากเอชไอวี/เอดส์
- ตอนที่ 5 การพยากรณ์ภาวะสุขภาพจิตของผู้สูงอายุในครอบครัวที่ได้รับผลกระทบจากเอชไอวี/เอดส์ จากตัวพยากรณ์ลักษณะทางพุทธศาสนา

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะประชากรผู้สูงอายุในครอบครัวที่ได้รับผลกระทบจากเอชไอวี/เอดส์

1. เพศ

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	58	43.30
หญิง	76	56.70
รวม	134	100.00

กลุ่มตัวอย่างมีจำนวนทั้งสิ้น 134 คน ประกอบด้วย เพศหญิงจำนวน 76 คน เพศชายจำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 56.70 และร้อยละ 43.30 ตามลำดับ

2. อายุ

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
60 – 69 ปี	68	50.80
70 – 79 ปี	55	41.00
มากกว่า 79 ปี	11	8.20
รวม	134	100.00

อายุต่ำสุด 60 ปี

อายุสูงสุด 86 ปี

อายุเฉลี่ย 68.96 ปี

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) = 7.21

จากตารางที่ 3 แสดงว่า เมื่อจำแนกกลุ่มตัวอย่างตามช่วงอายุ ปรากฏว่ากลุ่มตัวอย่างมีอายุในช่วง 60 – 69 ปี มากที่สุด จำนวน 68 คน (ร้อยละ 50.80) รองลงมาคือช่วงอายุ 70 – 79 ปี จำนวน 55 คน (ร้อยละ 41.00) และช่วงอายุมากกว่า 80 ปี มีจำนวนน้อยที่สุดเท่ากับ 11 คน (ร้อยละ 8.20) โดยกลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุที่ตอบแบบสอบถาม จะมีอายุเฉลี่ย 68.96 ปี โดยมีอายุสูงสุด ต่ำสุด เท่ากับ 86 และ 60 ปี ตามลำดับ

3. รายได้

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายได้

รายได้ (ปี)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่มีรายได้	17	12.70
ไม่เกิน 10,000 บาท	90	67.20
มากกว่า 10,000 บาท	27	20.10
รวม	134	100.00

รายได้ต่ำสุด ไม่มีรายได้
 รายได้สูงสุด 70,000 บาท ต่อ ปี
 รายได้เฉลี่ย 6,940.30 บาท ต่อ ปี
 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) = 10,330.86

จากตารางที่ 4 แสดงว่า เมื่อจำแนกกลุ่มตัวอย่างตามรายได้ต่อปีนั้น ส่วนใหญ่ของกลุ่มตัวอย่างมีรายได้ไม่เกิน 10,000 บาท ต่อ ปี จำนวน 90 คน (ร้อยละ 67.20) รองลงมาคือกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้มากกว่า 10,000 บาท ต่อ ปี จำนวน 27 คน (ร้อยละ 20.10) ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีรายได้มีจำนวนน้อยที่สุดเท่ากับ 17 คน (ร้อยละ 12.70) โดยกลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุที่ตอบแบบสอบถาม จะมีรายได้เฉลี่ย 6,940.30 บาท ต่อ ปี โดยมีรายได้สูงสุด ต่ำสุด เท่ากับ 70,000 และ 0 บาท (ไม่มีรายได้) ต่อ ปี ตามลำดับ

ตอนที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนลักษณะทางพุทธศาสนา และ
คะแนนภาวะสุขภาพจิต โดยจำแนกออกตามลักษณะประชากร

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนภาวะสุขภาพจิต จำแนกตามเพศ
อายุ และรายได้

ลักษณะประชากร		คะแนนเฉลี่ยของ ภาวะสุขภาพจิต	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
เพศ			
	ชาย	23.97	14.20
	หญิง	25.99	11.51
	รวม	25.11	12.73
อายุ			
	60 – 69 ปี	25.47	11.54
	70 – 79 ปี	23.16	12.93
	มากกว่า 79 ปี	32.64	16.62
	รวม	25.11	12.73
รายได้ (ปี)			
	ไม่มีรายได้	26.35	15.62
	ไม่เกิน 10,000 บาท	23.74	11.00
	มากกว่า 10,000 บาท	28.89	15.59
	รวม	25.11	12.73

จากตารางที่ 5 แสดงว่าเมื่อจำแนกคะแนนสุขภาพจิตเฉลี่ยตามเพศ อายุ และรายได้ของ
ผู้สูงอายุใน ครอบครัวที่ได้รับผลกระทบจากเอชไอวี/เอดส์นั้น ผู้สูงอายุ เพศชาย และเพศหญิง
มีคะแนนสุขภาพจิตเฉลี่ยใกล้เคียงกัน คือ 23.97 และ 25.99 ตามลำดับ แต่ถ้าพิจารณาตามอายุของ
ผู้สูงอายุแล้ว จะพบว่า ผู้สูงอายุที่มีอายุมากกว่า 79 ปี จะมีคะแนนภาวะสุขภาพจิตเฉลี่ยสูงที่สุด
เท่ากับ 32.64 รองลงมาได้แก่ ช่วงอายุ 60 – 69 ปี และ 70 – 79 ปี มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 25.47 และ
23.16 ตามลำดับ และถ้าพิจารณาตามรายได้ พบว่า ผู้สูงอายุที่มีรายได้มากกว่า 10,000 บาท ต่อปี

จะมีคะแนนภาวะสุขภาพจิตเฉลี่ยสูงที่สุดเท่ากับ 28.89 รองลงมาได้แก่ ไม่มีรายได้ และ รายได้ไม่เกิน 10,000 บาท ต่อปี ที่มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 26.35 และ 23.74 ตามลำดับ

ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนลักษณะทางพุทธศาสนา จำแนกตามเพศ

เพศ		ความเชื่อทาง พุทธศาสนา	การปฏิบัติทาง พุทธศาสนา	วิถีชีวิต แบบพุทธ	รวม
ชาย	ค่าเฉลี่ย	35.55	37.84	37.34	110.74
	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)	5.95	5.51	6.34	14.56
หญิง	ค่าเฉลี่ย	35.17	37.47	38.14	110.79
	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)	5.47	6.15	6.39	15.91
รวม	ค่าเฉลี่ย	35.34	37.63	37.80	110.77
	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)	5.66	5.86	6.36	15.29

จากตารางที่ 6 แสดงว่าเมื่อจำแนกคะแนนลักษณะทางพุทธศาสนาตามเพศของผู้สูงอายุใน ครอบครัวที่ได้รับผลกระทบจากเอชไอวี/เอดส์นั้น เพศชายจะมีคะแนนลักษณะทางพุทธศาสนาเฉลี่ยด้านการปฏิบัติทางพุทธศาสนาสูงที่สุด เท่ากับ 37.84 รองลงมาได้แก่ วิถีชีวิตแบบพุทธ และความเชื่อทางพุทธศาสนา ที่มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 37.34 และ 35.55 ตามลำดับ ส่วนเพศหญิงมีคะแนนลักษณะทางพุทธศาสนาเฉลี่ยสูงสุดในด้านวิถีชีวิตแบบพุทธ รองลงมาได้แก่ การปฏิบัติทางพุทธศาสนา และความเชื่อทางพุทธศาสนา ที่มีค่าเท่ากับ 38.14, 37.47 และ 35.17 ตามลำดับ

ตารางที่ 7 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนลักษณะทางพุทธศาสนา จำแนกตามอายุ

อายุ	ความเชื่อทาง พุทธศาสนา	การปฏิบัติทาง พุทธศาสนา	วิถีชีวิต แบบพุทธ	รวม
60 – 69 ปี				
ค่าเฉลี่ย	35.81	37.40	38.04	111.25
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)	4.95	5.04	5.56	12.81
70 – 79 ปี				
ค่าเฉลี่ย	35.02	37.78	37.51	110.31
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)	6.23	6.27	7.10	16.89
มากกว่า 79 ปี				
ค่าเฉลี่ย	34.00	38.36	37.73	110.09
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)	6.96	8.59	7.55	21.56
รวม				
ค่าเฉลี่ย	35.34	37.63	37.80	110.77
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)	5.66	5.86	6.36	15.29

จากตารางที่ 7 แสดงว่าเมื่อจำแนกคะแนนลักษณะทางพุทธศาสนาตามอายุของผู้สูงอายุ ในครอบครัวที่ได้รับผลกระทบจากเอชไอวี/เอดส์ พบว่า ผู้สูงอายุที่มีอายุอยู่ในช่วง 60-69 ปี จะมีคะแนนลักษณะทางพุทธศาสนาเฉลี่ยด้านวิถีชีวิตแบบพุทธสูงที่สุด เท่ากับ 38.04 รองลงมาได้แก่ การปฏิบัติทางพุทธศาสนา และความเชื่อทางพุทธศาสนา ที่มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 37.40 และ 35.81 ตามลำดับ ส่วนผู้สูงอายุที่มีอายุอยู่ในช่วง 70-79 ปี จะมีคะแนนลักษณะทางพุทธศาสนาเฉลี่ยสูงสุดในด้านการปฏิบัติทางพุทธศาสนา เท่ากับ 37.78 รองลงมาได้แก่ วิถีชีวิตแบบพุทธ และความเชื่อทางพุทธศาสนา ที่มีค่าเท่ากับ 37.51 และ 35.02 ตามลำดับ และผู้สูงอายุที่มีอายุมากกว่า 79 ปี จะมีคะแนนลักษณะทางพุทธศาสนาเฉลี่ยสูงสุดในด้านการปฏิบัติทางพุทธศาสนา เท่ากับ 38.36 รองลงมาได้แก่ วิถีชีวิตแบบพุทธ และความเชื่อทางพุทธศาสนา ที่มีค่าเท่ากับ 37.73 และ 34.00 ตามลำดับ

ตารางที่ 8 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนลักษณะทางพุทธศาสนา จำแนกตามรายได้

รายได้ (ปี)	ความเชื่อทาง พุทธศาสนา	การปฏิบัติทาง พุทธศาสนา	วิถีชีวิต แบบพุทธ	รวม
ไม่มีรายได้				
ค่าเฉลี่ย	36.41	39.29	38.82	114.53
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)	4.49	4.36	6.92	12.81
ไม่เกิน 10,000 บาท				
ค่าเฉลี่ย	35.48	37.91	37.56	110.94
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)	5.70	6.31	6.26	15.57
มากกว่า 10,000 บาท				
ค่าเฉลี่ย	34.19	35.67	37.96	107.81
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)	6.18	4.67	6.47	15.70
รวม				
ค่าเฉลี่ย	35.34	37.63	37.80	110.77
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)	5.66	5.86	6.36	15.29

จากตารางที่ 8 เมื่อจำแนกคะแนนลักษณะทางพุทธศาสนาตามรายได้ของผู้สูงอายุในครอบครัวที่ได้รับผลกระทบจากเอชไอวี/เอดส์ ผู้สูงอายุที่ไม่มีรายได้ จะมีคะแนนลักษณะทางพุทธศาสนาเฉลี่ยด้านการปฏิบัติทางพุทธศาสนา สูงที่สุด เท่ากับ 39.29 รองลงมาได้แก่ วิถีชีวิตแบบพุทธ และความเชื่อทางพุทธศาสนา ที่มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 38.82 และ 36.41 ตามลำดับ ส่วนผู้สูงอายุที่มีรายได้ไม่เกิน 10,000 บาท ต่อปี จะมีคะแนนลักษณะทางพุทธศาสนาเฉลี่ยสูงสุดในด้านวิถีชีวิตแบบพุทธ เท่ากับ 37.96 รองลงมาได้แก่ การปฏิบัติทางพุทธศาสนา และความเชื่อทางพุทธศาสนา ที่มีค่าเท่ากับ 35.67 และ 34.19 ตามลำดับ และผู้สูงอายุที่มีรายได้มากกว่า 10,000 บาท ต่อปี จะมีคะแนนลักษณะทางพุทธศาสนาเฉลี่ยสูงสุดในด้าน วิถีชีวิตแบบพุทธ เท่ากับ 37.96 รองลงมาได้แก่ การปฏิบัติทางพุทธศาสนา และความเชื่อทางพุทธศาสนา ที่มีค่าเท่ากับ 35.67 และ 34.19 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรลักษณะประชากรผู้สูงอายุในครอบครัวที่ได้รับผลกระทบจากเอชไอวี/เอดส์ กับภาวะสุขภาพจิต

ตารางที่ 9 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ระหว่างเพศ อายุ และรายได้ของผู้สูงอายุในครอบครัวที่ได้รับผลกระทบจากเอชไอวี/เอดส์ กับภาวะสุขภาพจิต (N = 134)

ตัวแปร	ภาวะสุขภาพจิต
เพศ	.08
อายุ	.06
รายได้	.06

จากตารางที่ 9 แสดงว่าเพศ อายุและรายได้ของผู้สูงอายุในครอบครัวที่ได้รับผลกระทบจากเอชไอวี/เอดส์ ไม่มีความสัมพันธ์กับภาวะสุขภาพจิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางพุทธศาสนา กับภาวะสุขภาพจิตของผู้สูงอายุในครอบครัวที่ได้รับผลกระทบจากเฮอไอวี/เอดส์

ตารางที่ 10 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ระหว่างคะแนนลักษณะทางพุทธศาสนา กับคะแนนภาวะสุขภาพจิต (N = 134)

ตัวแปร	ภาวะสุขภาพจิต
ลักษณะทางพุทธศาสนา	-.54**
- ความเชื่อทางพุทธศาสนา	-.45**
- การปฏิบัติทางพุทธศาสนา	-.52**
- วิถีชีวิตแบบพุทธ	-.41**

**p<.01

เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตารางที่ 10 แสดงว่าคะแนนลักษณะทางพุทธศาสนามีความสัมพันธ์ทางลบกับคะแนนภาวะสุขภาพจิตของผู้สูงอายุในครอบครัวที่ได้รับผลกระทบจาก เฮอไอวี/เอดส์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 (คะแนนภาวะสุขภาพจิตสูง หมายถึง มีสุขภาพจิตที่ไม่ดี) และพิจารณาลักษณะทางพุทธศาสนาแยกเป็นรายด้าน ความเชื่อทางพุทธศาสนา การปฏิบัติทางพุทธศาสนา และวิถีชีวิตแบบพุทธ ต่างก็มีความสัมพันธ์ทางลบกับภาวะสุขภาพจิตของผู้สูงอายุในครอบครัวที่ได้รับผลกระทบจากเฮอไอวี/เอดส์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

ตอนที่ 5 การพยากรณ์ภาวะสุขภาพจิตของผู้สูงอายุในครอบครัวที่ได้รับผลกระทบจากเอชไอวี/เอดส์ จากตัวพยากรณ์ลักษณะทางพุทธศาสนา

ตารางที่ 11 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรลักษณะทางพุทธศาสนา 3 ด้าน ค่าสถิติ F และ ค่าสถิติ t

ตัวแปรลักษณะทางพุทธศาสนา	B	Std. Error	Beta	t	F
(ค่าคงที่)	75.392	6.856		10.997*	
ความเชื่อทางพุทธศาสนา	-.476	.208	-.212	-2.287*	18.794*
การปฏิบัติทางพุทธศาสนา	-.765	.229	-.352	-3.338*	
วิถีชีวิตแบบพุทธ	-.123	.203	-.061	-.606	

* $p < .05$

$R = .550$,

$R^2 = .303$

S.E. = 10.76

ในการพยากรณ์ภาวะสุขภาพจิตของผู้สูงอายุในครอบครัวที่ได้รับผลกระทบจากเอชไอวี/เอดส์ จากตัวพยากรณ์ลักษณะทางพุทธศาสนา 3 ด้าน อันได้แก่ ความเชื่อทางศาสนา การปฏิบัติทางพุทธศาสนา และวิถีชีวิตแบบพุทธ โดยใช้สถิติแบบถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) นั้น เมื่อพิจารณาจากค่าสถิติ F (18.794) จากตารางที่ 11 แสดงให้เห็นว่า ตัวแปรลักษณะทางพุทธศาสนาบางด้านสามารถใช้ในการพยากรณ์ภาวะสุขภาพจิตได้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และถ้าพิจารณาจากค่าสถิติ t แสดงให้เห็นว่าตัวแปรลักษณะทางพุทธศาสนาที่เหมาะสมจะนำมาใช้ในการพยากรณ์ภาวะสุขภาพจิตในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ความเชื่อทางพุทธศาสนา ($t = -2.287$) และการปฏิบัติทางพุทธศาสนา ($t = -3.338$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากผลการวิเคราะห์ข้างต้น (ตารางที่ 11) ผู้วิจัยเห็นว่าการสร้างสมการถดถอยแบบพหุคูณเพื่อการพยากรณ์ภาวะสุขภาพจิตจากตัวแปรลักษณะทางพุทธศาสนา ให้มีความถูกต้องมากยิ่งขึ้น ควรทำการสร้างตัวแบบในการพยากรณ์ใหม่ โดยใช้ตัวแปรลักษณะทางพุทธศาสนา 2 ด้าน ได้แก่ ความเชื่อทางศาสนา และการปฏิบัติทางพุทธศาสนา มาพยากรณ์ภาวะสุขภาพจิต โดยผลการวิเคราะห์ถูกแสดงไว้ในตารางที่ 12

ตารางที่ 12 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรลักษณะทางพุทธศาสนา 2 ด้าน (ความเชื่อทางพุทธศาสนา และ การปฏิบัติทางพุทธศาสนา) และ ค่าสถิติ t

ตัวแปรลักษณะทางพุทธศาสนา	B	Std. Error	Beta	t	F
(ค่าคงที่)	74.525	6.688		11.142*	
ความเชื่อทางพุทธศาสนา	-.506	.202	-.225	-2.508*	28.144*
การปฏิบัติทางพุทธศาสนา	-.838	.195	-.386	-4.297*	

*p<.05

R = .548

R² = .301

S.E. = 10.73

จากตารางที่ 12 ที่ระดับนัยสำคัญ .05 สามารถสร้างสมการถดถอยแบบพหุคูณในการพยากรณ์จากการนำค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรลักษณะทางพุทธศาสนา 2 ด้าน ได้แก่ ความเชื่อทางพุทธศาสนา (t=-2.508) และ การปฏิบัติทางพุทธศาสนา (t=-4.297) อย่างมีนัยสำคัญที่ .05

สมการถดถอยที่ใช้ในการพยากรณ์ภาวะสุขภาพจิต ได้แก่

$$\hat{y} = b_0 + b_1x_1 + b_2x_2 + \dots + b_nx_n$$

$$\hat{y} = 74.525 + (-0.506)x_1 + (-0.838)x_2$$

$$\hat{y} = 74.525 + (-0.506 \times \text{คะแนนความเชื่อทางพุทธศาสนา}) + (-0.838 \times \text{คะแนนปฏิบัติทางพุทธศาสนา})$$

โดย

$$\hat{y} = \text{คะแนนภาวะสุขภาพจิต}$$

$$b_0 = \text{ค่าคงที่ (constant)}$$

$$x_1 = \text{คะแนนความเชื่อทางพุทธศาสนา}$$

$$x_2 = \text{คะแนนการปฏิบัติทางพุทธศาสนา}$$

จากตาราง 12 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรลักษณะทางพุทธกับตัวแปรภาวะสุขภาพจิต มีค่า เท่ากับ .548 โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยตัวแปร

ลักษณะทางพุทธศาสนาทั้ง 2 ด้าน สามารถร่วมกันพยากรณ์ภาวะสุขภาพจิตได้ร้อยละ 30.10 โดยมีความคลาดเคลื่อนของการพยากรณ์เท่ากับ 10.73

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved